

Рахуємо податки із заробітної плати: прості приклади + коментар

Законом України від 21.12.2016 №1801-VIII «Про Державний бюджет України на 2017 рік» встановлено з 1 січня 2017 року **мінімальну заробітну плату**: у місячному розмірі 3200 гривень; у погодинному розмірі - 19,34 гривні. Прожитковий мінімум встановлений для **працевдатних осіб** з 1 січня 2017 року - 1600 гривень, з 1 травня - 1684 гривні, з 1 грудня - 1762 гривні.

Податкова соціальна пільга 2017 році становить для будь-якого платника **800 грн.** Розмір підвищеної і максимальної податкової соціальної пільги 150% ПСП = 1200 грн; 200% ПСП = 1600 грн.

Граничний розмір зарплати, до якої застосовується податкова соціальна пільга на 2017 рік дорівнює 2240 грн. Вказаний граничний розмір зарплати для застосування пільги залишається незмінним у 2017 році і діятиме до 31 грудня п.р. включно.

Також, починаючи з 2016 року **утримання внеску із заробітної плати працівника не проводиться.**

9 прикладів розрахунку податків із заробітної плати

Приклад 1. Працівникові нараховані за повний відпрацьований місяць 3200 грн. Податкова соціальна пільга до такої заробітної плати не застосовується, оскільки вона більша за граничний розмір доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу 2240 грн.).

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $3200 \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 576 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $3200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 48 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок**: $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.

Утримання – 624 грн.

До виплати працівникові – 2576 грн.

Приклад 2. Працівникові (самотня мати, яка виховує двох неповнолітніх дітей) нараховані за повний відпрацьований місяць 3200 грн. Вона повідомила в заяві роботодавцю про те, що має право на підвищену 150%-ову податкову соціальну пільгу згідно пп. а) п.п. 169.1.3 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України), та додала відповідні документи. При визначенні граничного рівня доходу, який у даному випадку дає право на отримання податкової соціальної пільги слід керуватись абз.2 п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Кодексу, згідно якого граничний розмір доходу для самотньої матері, визначається як добуток суми у 2240 грн. та відповідної кількості дітей. Отже, для самотньої матері розрахункова межа для нарахування ПСП складатиме 4480 грн. (2240×2), а податкова соціальна пільга складатиме 2400 грн. (1200×2).

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $(3200 - 2400) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 144 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $3200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 48 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок**: $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.

Утримання – 192 грн.

До виплати працівникові – 3008 грн.

Приклад 3. Працівникові (мати, яка виховує двох неповнолітніх дітей, одна з яких є інвалідом) нараховані за повний відпрацьований місяць 3200 грн. Вона повідомила в заяві роботодавцю про право на 100%-ову податкову соціальну пільгу на одну дитину та на підвищену 150%-ову податкову соціальну пільгу на дитину-інваліда, згідно п.п. 169.1.2 та п.п. б) п.п. 169.1.3 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України, та додала відповідні документи. При визначенні граничного рівня доходу, який у даному випадку дає право на отримання податкової соціальної пільги слід керуватись абз.2 п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Кодексу: граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги для матері, яка виховує двох дітей, одна з яких є інвалідом, визначається як добуток суми в 2240 грн. та відповідної кількості дітей. Отже, для матері, яка має двох неповнолітніх дітей, одна з яких є інвалідом розрахункова межа для нарахування ПСП складатиме 4480 грн. (2240 X 2), а податкова соціальна пільга складатиме 2000 грн. (800 грн. + 1200 грн.), оскільки п.п. 169.3.1 ст. 169 ПКУ передбачено застосування основної та підвищеної соціальної пільги одночасно.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб:** $(3200 - (800+1200)) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 216 грн.

2. Рахуємо **військовий збір:** $3200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 48 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок:** $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.

Утримання – 264 грн.

До виплати працівникові – 2936 грн.

Приклад 4. Працівникам – чоловіку і дружині, які працюють у одного роботодавця та виховують трьох дітей віком до 18 років нараховано за повний відпрацьований місяць 5200 грн. та 3200 грн. відповідно. Оскільки згідно із абз.2 п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Податкового кодексу України граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги **збільшується до відповідної кількості дітей тільки одному з батьків**, подружжю потрібно визначитись, хто саме буде використовувати право на податкову соціальну пільгу і збільшену розрахункову межу доходу, про що зазначити в поданій роботодавцю заяві. Заяву та документи про право на пільгу вони подали і про право на збільшення розрахункової межі доходу заявив чоловік/батько, який отримує більшу зарплату.

Отже,

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб:** $(5200 - (800 \times 3 \text{ дітей})) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 504 грн.

2. Рахуємо **військовий збір:** $5200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 78 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок:** $5200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 1144 грн.

Утримання – 582 грн.

До виплати працівникові – 4618 грн.

Оскільки заробітна плата дружини/матері 3200 грн. – більша за 2240 грн., вона не має право на застосування ПСП. Утримання становлять 624 грн.; «на руки» – 2576 грн.

Розглянемо альтернативу – в заяві про право на збільшення розрахункової межі доходу заявила дружина/мати, яка отримує зарплату у 3200 грн.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб:** $(3200 - (800 \times 3 \text{ дітей})) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 144 грн.

2. Рахуємо **військовий збір:** $3200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 48 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок:** $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.

Утримання – 192 грн.

До виплати працівникові – 3008 грн.

Оскільки заробітна плата чоловіка/батька 5200 грн. – більша за 2240 грн., він не має право на застосування ПСП. Утримання в такому разі становитимуть 1014 грн.; «на руки» – 4186 грн.

Актуальне роз'яснення Мінсоцполітики щодо деяких питань оплати праці у зв'язку зі змінами в законодавстві розміщене зокрема на Урядовому порталі: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249652326&cat_id=24427642

Приклад 5. Працівник працює на умовах **неповного робочого часу**. За відпрацьований час йому нараховано 1800 грн. заробітної плати. В даному випадку працівник має право на загальну податкову соціальну пільгу у 800 грн. (оскільки заробітна плата менша за граничний розмір доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу), за умови подання відповідної заяви роботодавцю – п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $(1800 - 800) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 180 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $1800 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 27 грн.

3. **Рахуємо єдиний внесок: $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.** Відповідно до ч.5 ст.8 Закону України від 08.07.2010 № 2464–VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», якщо база нарахування єдиного внеску менше встановленого розміру мінімальної заробітної плати то єдиний внесок розраховується, як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленого законом на цей місяць, та відповідної ставки.

Утримання – 207 грн.

До виплати працівникові – 1593 грн.

Приклад 6. Працівник з 1 січня по 14 січня 2017 року перебував на лікарняному. За відпрацьований час у січні йому нараховано 1560 грн. та виплати за листком непрацездатності склали 980 грн. Загальна сума отриманого доходу працівником – 2540 грн.

Оскільки заробітна плата більша за 2240 грн., вказаний працівник не має право на застосування ПСП.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $2540 \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 457,20 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $2540 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 38,10 грн.

3. **Рахуємо єдиний внесок: $3200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 704 грн.** Відповідно до ч.5 ст.8 Закону України від 08.07.2010 № 2464–VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», якщо база нарахування єдиного внеску менше встановленого розміру мінімальної заробітної плати то єдиний внесок розраховується, як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленого законом на цей місяць, та відповідної ставки.

Утримання – 495,30 грн.

До виплати працівникові – 2044,70 грн.

Приклад 7. Фізична особа надала у період з 3 по 30 січня 2017 року послуги/виконала роботу на умовах договору цивільно-правового характеру. Складений акт наданих послуг/виконаних робіт. Винагорода фізичній особі за договором цивільно-правового характеру складала 2000 грн.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $2000 \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 360 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $2000 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 30 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок**: $2000 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 440 грн. Єдиний внесок нараховується за ставкою 22 відс. на фактично нараховану винагороду за договором цивільно-правового характеру незалежно від її розміру, але з урахуванням максимальної величини бази нарахування.

Утримання – 390 грн.

До виплати фізичній особі – 1610 грн.

Приклад 8. Працівникові, який є особою, віднесеною законом до другої категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, нараховані за повний відпрацьований місяць 3250 грн. Він повідомив в заяві роботодавцю про те, що має право на підвищену 150%-ову податкову соціальну пільгу згідно пп. в) пп. 169.1.3 п.169.1 ст.169 Податкового кодексу України та додав відповідні документи. Податкова соціальна пільга до такої заробітної плати не застосовується, оскільки вона більша за граничний розмір доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу 2240 грн.

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $3250 \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 585 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $3250 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 48,75 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок**: $3250 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 715 грн.

Утримання – 633,75 грн.

До виплати працівникові – 2616,25 грн.

Приклад 9. Працівник звільнився за власним бажанням 18 січня 2017 року. За відпрацьований період йому нараховані 1730 грн. Заяву на отримання податкової соціальної пільги згідно пп.169.1.1. п.169.1. ст.169 Податкового кодексу України працівник подав роботодавцю завчасно. Податкова соціальна пільга надається з урахуванням останнього місяця, в якому платник був звільнений з роботи. Податкова соціальна пільга у даному випадку застосовується, оскільки дохід працівника менший за граничний розмір доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу (2240 грн.).

1. Рахуємо **податок на доходи фізичних осіб**: $(1730 - 800) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 167,40 грн.

2. Рахуємо **військовий збір**: $1730 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 25,95 грн.

3. Рахуємо **єдиний внесок**: $1730 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 380,60 грн. При звільненні працівника єдиний внесок нараховується за ставкою 22 відс. на фактично нараховану заробітну плату незалежно від її розміру, але з урахуванням максимальної величини бази нарахування.

Утримання – 193,35 грн.

До виплати працівникові – 1536,65 грн.

Згідно п.169.2 ст. 169 Податкового кодексу України податкова соціальна пільга застосовується до нарахованого місячного доходу у вигляді заробітної плати **тільки за одним місяцем роботи**. Якщо їх декілька, **працівник самостійно обирає місце застосування податкової соціальної пільги і подає роботодавцю відповідну заяву**. Пільга починає застосовуватись з дня отримання роботодавцем заяви про застосування пільги **та документів**, що підтверджують таке право.

Отже, працівникові **треба вчасно подати заяву про застосування податкової соціальної пільги** (а за наявності декількох місць роботи – обрати місце застосування ПСП і подати заяву) **та надати відповідні документи**, що підтверджують право на пільгу. Також відповідна заява і документи подаються

роботодавцеві **одразу після виникнення права на підвищену пільгу (пільги)**. В іншому випадку роботодавець пільгу не нараховує.

Перелік документів, які необхідно своєчасно, разом з відповідною заявою, надати роботодавцю для отримання податкової соціальної пільги, визначений Порядком подання документів для застосування податкової соціальної пільги, затверджений Постановою Кабінету міністрів 29 грудня 2010 року за №1227: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF>